

УДК 378:070

DOI 10.33251/2522-1477-2021-9-56-62

КВАША Олена Юріївна,
аспірант, Льотна академія Національного
авіаційного університету
ORCID 0000-0002-4003-6353

МЕДІАКОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕ ЖУРНАЛІСТІВ

У статті висвітлюється проблема формування медіакомпетентності фахівців технічного профілю в процесі професійної підготовки. В умовах активного розвитку медіасередовища з його перевагами та небезпеками – появою таких явищ, як «фейки», «постправа», «джинса», актуальності набуває створення таких умов, в яких громадянин (незалежно від профілю освіти) володів би навичками та механізмами критичного мислення, роботи з інформацією, вмів би її аналізувати, оцінювати, інтерпретувати. Розуміння мети, прихованого значення окремих повідомлень, вміння ідентифікувати маніпуляцію – також варто віднести до набору знань, вмінь та навичок, що мають увійти до переліку обов'язкових у фахівців різних профілів підготовки. Аналізуються дослідження в галузі медіаосвіти, просвітницькі ініціативи неформальної освіти, журналістських організацій.

Ключові слова: медіаосвіта, журналістські стандарти, медіакомпетентність, медіаінформаційна грамотність, критичне мислення.

Постановка проблеми. Інформаційне поле сучасної людини складається із багатьох джерел інформації: соціальні мережі, телебачення, радіо, електронні та друковані засоби масової інформації. Водночас фахівці різних профілів підготовки, які дотичні до роботи з інформацією, повинні вміти її знаходити, відбирати, аналізувати, оцінювати її актуальність, опрацьовувати та створювати власний контент – повідомлення в соціальних мережах, коментарі, репости та інше. У цьому контексті, вивчення питань інтеграції медіаграмотності в систему підготовки фахівців різних профілів є на часі та потребує окремого вивчення. Зокрема, одним із пріоритетних завдань, що визначені у Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (2016 р.), вказано розробку й апробацію курсів за вибором з медіакультури та медіаінформаційної грамотності для здобувачів освіти, а вже на 2021-2025 роки Концепцією передбачено здійснення науково-методичного й організаційного забезпечення процесу масового впровадження медіаосвіти у заклади освіти усіх рівнів [7, с. 17-18]. Особливо важливим є формування навичок критичного мислення в умовах гібридної інформаційної війни проти України. Також варто зазначити, що відповідно до даних комунікаційного агентства PlusOne [6], все більше українців використовує соціальні мережі, так, кількість українських користувачів у соцмережі Instagram в 2019 році збільшилася на 4,5% – до 11,5 млн (майже 11 млн у 2018 році), кількість користувачів мережі Facebook – на 7,7%, до 14 млн. Відповідно до результатів дослідження, основний приріст аудиторії Instagram відбувався завдяки користувачам 19-27 років, а збільшення аудиторії мережі Facebook – загалом за рахунок користувачів віком 39 і більше років. В той же час, 54% українських користувачів мережі Facebook публікують фейки, під цим терміном ми розуміємо спосіб маніпуляції свідомістю шляхом надання неповної інформації, спотворення контексту, частини інформації з метою підштовхнути аудиторію до дій чи думок, які потрібні маніпулятору. Такими є результати дослідження питання рівня інформаційної гігієни українців у Facebook, яке у червні-серпні 2020 року провела О. Мороз [2]. За даними цього дослідження, протягом літа 13 % українських користувачів соцмережі публікували фейки, половина з яких були відмічені фактчекерами. Проте користувачі однаково не видалили ці дописи зі своїх сторінок. Зауважимо, що фейки – не основна проблема

інформаційної гігієни українців. Лідирують публікації маніпулятивної інформації (34 %) та посилання на «сайти-сміттярки» (29 %). Найбільше фейків та маніпулятивних дописів поширюють на Заході України. На Півдні більше публікують посилань на сміттярки. На Півночі найнижчий рівень порушення базової інформаційної гігієни. Найвищий рівень порушення інформаційної гігієни на Сході України – там найбільше поширюють маніпуляції. А от найменше фейків публікують у Центрі України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання медіаосвіти, медіаграмотності та медіакомпетентності в педагогіці розробляється в наукових розвідках дослідників все частіше. Так, Г. Онкович, Ю. Горун, В. Кравчук, Н. Литвин, І. Костюхіна, К. Нагорна розглядають особливості медіакомпетентності на прикладі підготовки редакторів і звертають увагу на педагогічну складову медіаосвіти. У підручнику «Медіаосвіта та медіаграмотність» [8] широко розкрито поняття «медіаосвіта» та «медіаграмотність», охарактеризовано їх основні категорії, досліджено вплив медіа на людину та маніпуляції у медіа тощо. Л. Найдюнова вивчає питання медіаосвіти, розробляє теоретичні та методологічні засади медіапсихології [9, с. 95]. М. Осюхіна, досліджуючи питання медіа- й інформаційної грамотності вказує, що медіаосвіта це є процес розвитку медіа- та інформаційної грамотності. Водночас, під медіа- та інформаційною грамотністю вона розуміє «сукупність знань, установок, умінь і навичок, які дозволяють отримувати доступ до інформації та знань, аналізувати, оцінювати, використовувати, створювати та поширювати їх з максимальною продуктивністю відповідно до законодавчих та етичних норм і з дотриманням прав людини». Вони є вимірюваними (за допомогою тестів, моделювань, опитувань), водночас медіаосвіта є невимірюваним поняттям [11, с. 65].

В колективній монографії «Медіакомпетентність фахівця» автори запропонували власне визначення поняття медіакомпетентності фахівця: «це інтегральна характеристика особистості, яка складається з окремих частинних компетенцій і є ознакою медіакультури. Нові життєві обставини вимагають орієнтації вищої школи на всебічний розвиток особистості фахівця в процесі його підготовки. Завдання фахівця інформаційної епохи – розвивати критичне мислення, вміння аналізувати й добирати особистісно значущу інформацію, структурувати, узагальнювати й осмислено використовувати медіапродукти». [3, с.8]. Німецький педагог В. Вебер [1, с. 45-58] розробив структуру медіакомпетентності, О. Федоров вивів класифікацію показників медіакомпетентності особистості [14]. Проте, попри широкий спектр досліджень в сфері медіакомпетентності, відсутні такі, що пропонують модель формування медіакомпетентності у фахівців технічного профілю.

Теми «медіакомпетентність», «медіаграмотність», «інформаційна компетентність» сьогодні можна віднести до актуальних, висвітлених у багатьох працях вітчизняних та зарубіжних науковців, разом з тим, у науковій літературі відсутні дослідження, що розглядають можливість використання стандартів журналістики як теоретичного, так і практичного елементу для формування медіакомпетентності у фахівців технічного профілю.

Метою статті є обґрунтування актуальності вивчення журналістських стандартів фахівцями-не журналістами. Відповідно до визначеної мети, було поставлено такі завдання: 1) проаналізувати поняття медіакомпетентності, медіаграмотності, медіакультури в педагогічній літературі; 2) обґрунтувати необхідність формування медіакомпетентності як складової професійної компетентності фахівців не журналістського профілю; 3) проаналізувати рівень сформованості медіа компетентності у фахівців не журналістів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна компетентність фахівців розглядається науковцями як оволодіння теоретичними і практичними навичками під час навчання у закладі вищої освіти. Є. Шишов та В. Кальней [4] вважають, що компетентність – це здатність діяти на основі набутих знань. На відміну від знань, умінь та навичок (що характеризуються за зразком, за аналогією), компетентність передбачає і досвід самостійної діяльності на основі універсальних знань. Сьогодні вимагає від майбутніх фахівців різних напрямів підготовки вміння вирішувати професійні завдання та використовувати сучасні

інформаційно-комунікаційних технологій. На думку О. Запєваліної, поняття компетентного спеціаліста має включати в себе поняття професійної медіакомпетентності [3, с. 236].

У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (2016 р.) медіакомпетентність визначається, як загальний рівень медіакультури, який забезпечує розуміння особистістю соціокультурного, економічного і політичного контекстів функціонування медіа, засвідчує її здатність створювати нові елементи медіакультури сучасного суспільства, реалізувати активну громадянську позицію [7, с. 8].

Т. Фурсикова досліджуючи питання медіакультури особистості, характеризує її як складник загальної культури, «що ґрунтується на знаннях про сутність і специфіку медійних процесів, дає змогу транслювати соціокультурний досвід засобами медіа й реалізується внаслідок діалогового способу взаємодії людини з медійним суспільством» [15, с. 65].

Дослідник Г. Онкович під медіакомпетентністю розуміє якість медіаграмотної особистості. Це результат медіаосвіти, що допомагає активно використовувати можливості інформаційного поля вміння ефективно взаємодіяти з медіапростором, правильно розуміти, оцінювати інформацію, аналізувати, передавати її іншим, дотримуючись медіакультурних цінностей, уподобань і стандартів [10, с. 83]. Саме медіакомпетентність розвиває вміння професійно орієнтованого критичного мислення, які є підґрунтям для формування незалежних суджень і прийняття компетентних рішень у відповідності до отриманої інформації [13].

Відповідно до тверджень закордонних дослідників С. Дж. Берна, Дж. Поттера [16], серед компонентів, що впливають на розвиток медіакомпетентності є досвід взаємодії з медіа та світом, можливість на практиці застосовувати знання, вміння роботи з медіа та прагнення до самовдосконалення. Відтак, можна дійти висновку, що процес здобуття медіакомпетентності не може бути обмеженим в часі або стосуватися тільки окремих категорій фахівців. Питання медіакомпетентності, якості роботи з медіа-ресурсами, враховуючи додатковий фактор – агресивну інформаційну політику проросійських ресурсів, поширення фейків, сьогодні – набувають додаткового значення.

У попередніх дослідженнях автора [5, с. 63] вже було здійснено огляд основних професійних стандартів новинної й аналітичної журналістики, які визнаються більшістю українських медійних організацій (Інститут Масової Інформації, Детектор Медіа, Інститут демократії ім. Пилипа Орлика, Інтерньюз-Україна, Комісія з журналістської етики) і базуються на засадах редакційних політик таких світових засобів масової інформації (ЗМІ), як Бі-Бі-Сі, Ройтерс, Франс-Прес, Дойче Велле. До таких загальноприйнятих стандартів відносяться баланс думок, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність, повнота, оперативність [12].

На нашу думку, розуміння та використання в роботі базових стандартів новинної журналістики та вміння їх застосувати при роботі з інформацією, власними медіа-повідомленнями сприятиме формуванню медіа компетентності.

Для вирішення задачі – формування медіакомпетентності у фахівців не медійного профілю нами пропонується розглянути авторський спеціальний курс «Основи медіаграмотності», який складається з 14 занять, що поєднують теоретичний курс та практичну роботу, в основі якого – вивчення та використання журналістських стандартів в роботі з медіа та під час створення власних повідомлень. Також вважаємо за доцільне розробку спеціального курсу, в форматі онлайн курсу, що в умовах дистанційного навчання забезпечить швидке й ефективне ознайомлення фахівців з темою.

Окремі складові цього курсу вже були використанні при навчанні груп дорослих в рамках навчально-просвітницьких заходів громадської організації Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ, м. Кропивницький) протягом 2019-2020 років та слухачам Міжнародного республіканського інституту (МРІ, м. Київ). Загальна кількість проведених заходів – 30 (лекції, семінари). Так, дорослим слухачам (від 35 років), які були визначені як цільова аудиторія програм зазначених закладів, і які працюють у різних галузях: культура, освіта, громадський сектор, політика, економіка та відповідно, мають або вищу освіту або

середню спеціальну було запропоновано до вивчення такі дві теми: «Що таке фейк? Ознаки фейків», «Стандарти новинної журналістики – що це?» Перед заняттями та по їх завершенню було проведено анкетування з метою вимірювання обізнаності слухачів з темами. В анкетуванні взяли участь 450 осіб. Пропонуємо для ознайомлення аналіз окремих пунктів в анкетах слухачів. Тож на питання – «що таке фейк?» правильну відповідь перед лекціями дали тільки 180 учасників – 40 % від загальної чисельності учасників, а по завершенні курсу – 394 – 87,5% від загальної чисельності учасників (майже в два рази). Також слухачам було запропоновано виконати аналіз 5 матеріалів та визначити, який з них є якісним (з 5 зразків – 4 були з суттєвими порушеннями журналістських стандартів). В результаті, тільки 56 слухачів (12,4%) дали правильну відповідь перед лекціями, та 287 (63,7%) – після прослуховування курсу. Окремий блок завдань стосувався аналізу матеріалів із соціальних мереж – потрібно було визначити коректні алгоритми роботи з інформацією, яку слухач за умовами завдання отримав від: 1) знайомої особи; 2) незнайомої особи. Переважна більшість слухачів не змогла обрати максимально правильний шлях, так – 387 осіб (86%) допустили помилки, які в реальній ситуації призвели до поширення неправдивої інформації в соціальних мережах. Після прослуховування курсу – 382 особи (85%) обирали коректні алгоритми. Власне, алгоритми роботи із соціальними мережами, базові принципи роботи з інформацією, роз'яснення сутності журналістських стандартів мали якісний і відповідно, кількісний вплив на слухачів. Окремо аналізуючи результати анкетування, нами було з'ясовано, що значна кількість неправильних відповідей була надана учасниками, які мають середню спеціальну технічну освіту, не займалися вивченням основ медіаграмотності під час навчання та в форматі самоосвіти.

Результати аналізу проведених анкетувань, а також відгуки слухачів дали підстави для більш детального огляду та роз'яснення основних професійних стандартів новинної журналістики для слухачів – не журналістів, окрему увагу було приділено конкретним прикладам порушень стандартів, а також використанню модуля із практичними вправами. Також було враховано необхідність проведення індивідуального медіа-аудиту слухачів курсу – з метою отримання інформації про ті джерела інформації, яким вони довіряють, що дозволяє більш ефективно опрацьовувати реальні кейси в роботі з інформацією, та дозволяє розробити курс максимально прив'язаним до реального життя слухачів.

Відтак, на нашу думку, знання й розуміння основних професійних стандартів новинної журналістики, системна практична робота з медіа продуктами різних типів – під час занять та практичне використання стандартів, сприятиме формуванню стійкого алгоритму роботи з медіаресурсами в подальшому та відповідальному ставленню слухачів, зокрема – фахівців технічного профілю під час створення власних медіаповідомлень, зокрема і в соціальних мережах. Також набуває особливої важливості такий вид освіти, як самоосвіта освіта, і відтак – необхідність формування навичок підвищення рівня власних знань та системне їх оновлення у фахівців технічного профілю. Також актуальності набуває і аналіз актуальності джерел інформації, їхньої природи та самоконтроль у споживанні інформації.

У процесі розробки курсу стала очевидною також необхідність його адаптації і для онлайн форм навчання, що в умовах інформаційного суспільства є актуальним. На нашу думку, окремої уваги заслуговує і адаптація курсу для фахівців різних профілів, зокрема і технічного. Також вважаємо за потрібне під час вивчення курсу супровід окремих блоків інформації про журналістські стандарти експертом – практиком.

Відтак, нами була проведена додаткова робота із створення циклу вебінарів для дорослих слухачів за участі експертів-практиків із зазначеної теми, що вже використовуються в роботі Міжнародного республіканського інституту та громадською організацією «Інститут соціокультурного менеджменту» (7 просвітницьких вебінарів).

Висновки та перспективи подальших досліджень Отже, нами було проаналізовані поняття медіакомпетентності, медіаграмотності, медіакультури в педагогічній літературі. Також, в результаті проведеної роботи з дорослими слухачами через просвітницькі курси ми дійшли висновку, що формування медіакомпетентності як складової професійної компетентності фахівців не журналістського профілю є актуальним завданням і потребує

більш детального вивчення, оскільки відсутність актуальних знань та розуміння алгоритмів поведінки з інформацією у дорослих слухачів свідчила про відсутність таких знань та вмінь, в той же час, використання саме стандартів інформаційної журналістики дозволило за відносно нетривалий період надати цим слухачам чіткі та ефективні алгоритми роботи з інформацією в подальшому.

Подальшого дослідження потребує з'ясування стану проблеми щодо рівня сформованості медіаграмотності та критичного мислення саме у майбутніх фахівців технічного профілю, розуміння ними природи інформації, видів інформації, термінів «фейк», «джинса», «маніпуляція», особливостей медіаресурсів, принципів інформаційної гігієни, факт-чекінгу.

Список використаних джерел

1. Вебер В. Портфолио медиаграмотности. *Информатика и образование*, 2002. № 8. С. 46–58.
2. Мороз Оксана. Дослідження рівня інформаційної гігієни українців у Facebook. URL: <https://oksanamoroz.com/doslidzhennya> (дата звернення: 20.02.2021).
3. Медіакомпетентність фахівця: монографія / Г. В. Онкович та ін.; за заг. наук. ред. Г. В. Онкович. Київ: Логос, 2013. 287 с.
4. Кальней В. А., Шишов С. Е. Мониторинг качества образования: монографія. Москва; Вологда: Вологодский ин-т повышения квалификации, 1998. 203 с.
5. Кваша О. Журналістські стандарти як базові інструменти для аналізу медіатекстів в навчанні // *Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти*: збірник наукових праць матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 16 червня 2020 р.) / за наук. ред. Н. П. Муранова. Київ: НАУ, 2020. С. 61–64.
6. Кількість користувачів Facebook в Україні у 2019 році зросла на 7,7%, Instagram – на 4,5% – дослідження. Сайт Interfax-Україна. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/telecom/647363.html>. (дата звернення: 20.02.2021).
7. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). / за ред.: Л. А. Найдьонові, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.
8. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. / за наук. ред. В. В. Різуна; ред.-упор: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
9. Найдьонова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі. *Шкільний бібліотечно-інформаційний центр*. 2013. № 4. С. 91–97.
10. Онкович Г. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі // *Вища освіта України. Теоретичний та науково-методичний часопис*. Київ, 2014. № 2(53). С. 80–87.
11. Осюхіна М. О. Медіа- та інформаційна грамотність як складова сучасних інформаційно-комунікаційних обмінів (національна концепція у контексті світового досвіду): дис. ... канд. соц. наук: 27.00.01. Дніпро, 2018. 319 с.
12. Стандарти журналістики: основи професійності чи застарілі рамки? О. Захарченко. Сайт Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/articles/standarti-jurnalistiki-osnovi-profesijnosti-chi-zastarili-ramki-i178> (дата звернення: 20.02.2021).
13. Сулім А. А. Медіакомпетентність як результат упровадження медіаосвіти. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Soc_kom/2011_968/content/sulim.pdf. (дата звернення: 20.02.2021).
14. Федоров О. В. Загальні питання про медіа. *Медіаосвіта та медіаграмотність*: підручник. / за наук. ред. В. В. Різуна; ред.-упор: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко. Київ, 2012. С. 46–143.
15. Фурсикова Т. В. Теоретичні і методичні засади розвитку професійної медіакультури майбутніх магістрів освіти: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Кропивницький, 2020. 528 с.
16. Potter W. Media literacy. Los Angeles : Sage Publications, 2013. 450 p.

References

1. Veber, V. (2002). Portfolyo medyahramotnosity [Media literacy portfolio]. *Ynformatyka y obrazovanye [Informatics and Education]*. 8, 46-58 [in Russian].
2. Moroz, O. (2020, November 2). Doslidzhennya rivnya informatsiynoyi hihiyeny ukrayintiv u Facebook [Research of the level of information hygiene of Ukrainians on Facebook] [Web log post] Retrieved from: <https://oksanamoroz.com/doslidzhennya> [in Ukrainian].
3. Onkovych, H.V., Horun, Yu.M., Kravchuk, V.O., Lytvyn, N.O., Kostyukhina, I.V. & Nahorna, K.A.(2013). Mediakompetentnist' fakhivtsya: monohrafiya [Media competence of the specialist: monograph]. Kyiv : Lohos [in Ukrainian].
4. Kal'ney, V.A. & Shyshov S.E. (1998). Monitorynh kachestva obrazovanyya : monohrafiya [Monitoring the quality of education: a monograph] Moscow; Vologda: Volohodskyy yn-t povyshennya kvalyfykatsyy [in Russian].
5. Kvasha, O. (2020, June). Zhurnalist-s'ki standarty yak bazovi instrumenty dlya analizu mediatekstiv v navchanni [Journalistic standards as basic tools for the analysis of media texts in education]. In. N. P. Muranova (ed.). *Dystantsiyna osvita v Ukraini: innovatsiyni, normatyvno-pravovi, pedahohichni aspekty: zbirnyk naukovykh prats' materialiv I Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi [Distance education in Ukraine: innovative, legal, pedagogical aspects: a collection of scientific papers of the I All-Ukrainian scientific-practical conference]* (pp. 61-64) Kyiv: NAU. [in Ukrainian].
6. Interfax-Ukraine website (2020). Kil'kist' korystuvachiv Facebook v Ukraini u 2019 rotsi zrosla na 7,7%, Instagram – na 4,5% – doslidzhennya [The number of Facebook users in Ukraine in 2019 increased by 7.7%, Instagram – by 4.5% – research.] Retrieved from: <https://ua.interfax.com.ua/news/telecom/647363.html> [in Ukrainian].
7. Nayd'onova, L.A. & Slyusarevs'kyy, M.M. (Eds.). (2016). Kontsepsiya vprovadzhennya mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiya) [The concept of media education in Ukraine (new edition)]. Kyiv: Institute of Social and Political Psychology of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
8. Ivanov, V.F., Voloshenyuk, O.V. & Rizun, V.V. (Eds.). (2012). Mediaosvita ta mediahramotnist': pidruchnyk [Media education and media literacy: a textbook]. Kyiv: Tsentrvil'noyi presy [in Ukrainian].
9. Nayd'onova, L.A. (2013). Mediaosvita v Ukraini: osoblyvosti realizatsiyi sotsial'no-psykholohichnoyi modeli [Media education in Ukraine: features of the socio-psychological model]. *Shkil'nyy bibliotekno-informatsiynyy tsentr [School library and information center]*. 4. 91-97 [in Ukrainian].
10. Onkovych, H. (2014). Profesiyno-oriyentovana mediaosvita u vyshchii shkoli [Professionally-oriented media education in higher education]. *Vyshcha osvita Ukrainy. Teoretychnyy ta naukovo-metodychnyy chasopys. [Higher education of Ukraine. Theoretical and scientific-methodical journal]*. 53(2). 80-87 [in Ukrainian].
11. Osyukhina, M.O. (2018). Media- ta informatsiyna hramotnist' yak skladova suchasnykh informatsiyno-komunikatsiynykh obminiv (natsional'na kontsepsiya u konteksti svitovoho dosvidu) [Media and information literacy as a component of modern information and communication exchanges (national concept in the context of world experience)] (Unpublished candidate's thesis). O. Honchar Dnipro National University. Dnipro. Ukraine [in Ukrainian].
12. Zakharchenko, O. (2017). Standarty zhurnalistyky: osnovy profesiynosti chy zastarili ramky? [Standards of journalism: basics of professionalism or outdated framework?] (Website of the Institute of Mass Media). Retrieved from: <https://imi.org.ua/articles/standarti-jurnalistiki-osnovi-profesiynosti-chi-zastarili-ramki-i178> [in Ukrainian].
13. Sulim, A.A. (2011). Mediakompetentnist' yak rezul'tat uprovadzhennya mediaosvity [Media competence as a result of the introduction of media education] Retrieved from: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Soc_kom/2011_968/content/sulim.pdf. [in Ukrainian].

14. Fedorov, O.V. (2012). Zahal'ni pytannya pro media. Mediaosvita ta mediahramotnist': pidruchnyk [General questions about the media. Media education and media literacy: a textbook]. In V.F. Ivanov, O.V. Voloshenyuk & V.V. Rizun (Eds.), Mediaosvita ta mediahramotnist': pidruchnyk. [Media education and media literacy: a textbook]. (pp. 46-143). Kyiv: Tsentr vil'noyi presy. [in Ukrainian].

15. Fursykova, T. (2020). Teoretychni i metodychni zasady rozvytku profesiynoyi mediakul'tury maybutnikh mahistriv osvity [Theoretical and methodical bases of development of professional media culture of future masters of education]. (Unpublished Doctoral dissertation). Central Ukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University. Kropyvnyts'kyy. [in Ukrainian].

16. Potter, W. (2013) *Media literacy*. Los Angeles: Sage Publications.

KVASHA Olena, postgraduate student, Flight Academy of National Aviation University.

MEDIA COMPETENCY AS THE COMPONENT OF ASPIRING PROFESSIONALS TRAINING BEYOND JOURNALISM

Abstract. *The paper covers some issues of media competency formation with engineering professionals while training within their educational framework. Under the current rate of the media environment development involving all its advantages and perils, such as fake news, post-truth, dzhinsa-type paid journalism, facilitation of educational space promoting critical thinking skills and mechanisms to process information, analyse it, assess and interpret gets urgent. Understanding of aims and hidden messages, skills to identify manipulations also belong to the instrumental set of knowledge and important skills indispensable from the professional capacities in various fields. Current paper takes under its consideration some of the media education research as well as informal and journalist professional associations educational initiatives.*

The author of the paper has undertaken to successfully analyse the aforementioned notions of media competency, media literacy, and media culture in pedagogical literature. Having chosen already obtained preliminary results of the media competency capacity analysis of professionals who do not work in the sphere of journalism the author claims that further efforts of the educational system to form media competency formation are still necessary for the framework of non-journalist professional training. The algorithms of information processing by its adult addressees are yet to be fully comprehended as the latter tend to misuse news; at the same time teaching of some journalism standards to the aforementioned adult addressees has managed to provide them clear and efficient algorithms to proceed with in comparatively short time.

Further prospects of the research deal with the media competency and critical thinking teaching to aspiring technical workers who also need to understand basic standards of media hygiene and fact-checking.

Key words: *media education, journalism standards, media competency, media and information literacy, critical thinking.*

*Одержано редакцією: 28.01.2021 р.
Прийнято до публікації: 09.02.2021 р.*